

Č. 10.317.

Závodní výbory: I. Za »závod« ve smyslu zák. o záv. výb. lze pokládati toliko soubor provozních prostředků téhož podnikatele, k němuž všichni zaměstnanci závodní jsou v poměru pracovním; při tom je lhostejno, zda podnikatel je sám vlastníkem prostředků provozních, či disponuje-li jimi na základě nějakého soukromoprávního poměru k jejich vlastníku. — II. Je t. zv. akordant samostatným podnikatelem?

(Nález ze dne 1. února 1933 č. 771.)

Prejudikatura: srovn. Boh. A 3186/24, 5680/26.

Věc: Antonín T. ve Š. (adv. Dr. Adolf Kostečka z Prahy) proti rozhodčí komisi podle zák. o záv. výborech v N. o volby do závodního výboru.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Firma Bratří G. podala k rozhodčí komisi podle zák. o záv. výborech v N. námitky proti volbě závodního výboru v kamenolomu K., jimiž vytýkala, že volby záv. výboru v lomu provozovaném ve vlastní režii firmy účastnila se neprávem skupina dělníků zaměstnaných u jiného samostatného podnikatele. Rozhodčí komise nař. nálezem stížnosti vyhověla a provedené volby do záv. výboru zrušila z té příčiny, že volby zúčastnila se skupina dělníků akordanta B., která přináleží jiné hospodářské jednotce než je kamenolom provozovaný ve vlastní režii firmy. Dělníci této skupiny jsou zcela samostatně propouštěni a najímání akordantem B., jenž je také na své jméno u nemoc. pojišťovny přihlašuje. Tento akordant je na správě firmy Bratří G. úplně nezávislý, platí samostatně daň i přírážky a firmě platí pevné sazby za 1 q odvezeného tovaru.

Do tohoto rozhodnutí podal stížnost Antonín T., jehož volba za člena do záv. výboru byla zrušena, a namítá, že je nezákonností, resp. vadností řízení, když se žal. úřad domníval, že odlišnost osoby zaměstnavatelovy a stupeň jeho samostatnosti vůči podnikateli jsou jediné rozhodnými momenty pro posouzení otázky, zda jde o jednu, či o dvě hospodářské jednotky, a když v důsledku toho nezkoumal podle směrnic uvedených v nál. Boh. A 3186/24 a 5680/26, zda v případě B.-ově nejde o pouhé oddělení jednoho a téhož závodu.

Nss nemohl námitku tuto uznati důvodnou. V cit. nálezech zdejších řeší se otázka, kdy výrobní zařízení náležející témuž podnikateli, sluší považovati za samostatné závody ve smyslu § 1 zák. o záv. výborech, a kdy za pouhá oddělení jednoho a téhož závodu. V případě dnešního sporu jde však o otázku podstatně jinou, totiž zda lze za samostatný závod ve smyslu § 1 zák. o záv. výb. uznati místně souvislý soubor zařízení výrobních, v daném případě kamenný lom, i tehdy, když na této souvislé nebo dokonce jednotné místní a hmotné základně provozují svůj podnik dva samostatní podnikatelé. Tuto otázku nelze posuzovati podle směrnic vytčených v nálezech, jichž stížnost se dovolává, a které vesměs zabývají se případy, kdy šlo o podnikání jediného podnikatele.

De lege ferenda bylo by zajisté myslitelné, že by pro účel zákona, tedy za účelem vytvoření zastupitelstva závodního slučovaly se za jistých předpokladů provozní jednotky různých podnikatelů v jediný celek, a že by takovýmto sčítáním utvořil se pro speciální účel zákona jednotný »závod« s jednotným závodním výborem. Takováto úprava by však nezbytně vyžadovala, aby také podnikatelé, jejichž podniky by zákon v jednotný celek slučoval, byli zákonem zorganizováni v jednotný právní útvar, který by oproti závodnímu výboru představoval jednotnou »správu závodní« s jednotnou vůlí.

Než platný zák. o záv. výborech nezná takovéhoho umělého skládání podniků různých podnikatelů v jednotný celek, nýbrž vychází napořád od představy »samostatného« závodu (§ 1 odst. 1) jednoho a téhož podnikatele (§ 1 odst. 2), a předpokládá v různých svých ustanoveních zcela zřejmě (zejm. § 3 lit. g) odst. 3, § 6, § 19, § 21 odst. 1 lit. c), §§ 22, 23, 24, 26, 29 a j.), že zaměstnanci závodní jsou v pracovním poměru k jedinému a témuž zaměstnavateli, ať již je jím osoba fyzická nebo společnost buď si s právnickou osobností nebo bez ní.

Za tohoto stavu práva lze za »závod« ve smyslu zák. o záv. výborech pokládati toliko soubor provozních prostředků téhož podnikatele, k němuž všichni zaměstnanci závodní jsou v pracovním poměru, při čemž je lhostejno, zdali podnikatel je sám vlastníkem prostředků provozních, či disponuje-li jimi na základě nějakého soukromoprávního poměru k jejich vlastníku. Těžisko dnešního sporu spočívá tedy v tom, zdali t. zv. akordant B. je podnikatelem samostatným vedle firmy Bratří G., která též kamenný lom ve vlastní režii provozuje, či je-li právní poměr akordanta B. k řečené firmě takový, že jest do jejího závodu i sám včleněn jako zaměstnanec, takže by pak arcí i zaměstnanci, kteří bezprostředně stojí sice v pracovním poměru k akordantovi, byli prostředně aspoň pro účel utvoření záv. zastupitelstva přec jen zaměstnanci firmy Bratří G.

Sluší připustiti, že právní situace t. zv. samostatných akordantů, kteří za paušální obnos přejímají nějakou část závodu a převzaté práce do jisté míry sami řídí, přijímajíce sami za účelem provedení těchto prací námezdné síly, není zcela jednoznačná a ne vždy úplně stejná (srov. Flatow: Betriebsrätegesetz, vyd. 12., str. 64, též E. Becker: v Potthoffově časopisu Arbeitsrecht, ročník 1924, str. 323). Lze i tolik připustiti, že formulace jednotlivých ustanovení soukromoprávní smlouvy, kterou majitel provozních prostředků s t. zv. akordantem uzavírá, nemůže býti rozhodnou při posuzování otázky, zdali akordant je samostatným podnikatelem, zejména tehdy nikoli, směřuje-li akordantská smlouva k obcházení zákonných předpisů o zřízení závodního zastupitelstva.

Bude vždy záležeti na všech okolnostech konkrétního případu, a jen uvažováním všech složek právního poměru akordantova v jejich souboru a vzájemném vztahu bude lze dospěti k úsudku, zdali ten který akordant je podnikatelem samostatným, či je-li organicky včleněn do závodu majitelova.

Žal. úřad uváživ zjištěné skutečnosti, že akordant B. samostatně propouští a najímá dělníky své skupiny a že je také na své jméno u nemocenské pojišťovny přihlašuje, a dále z toho, že akordant samostatně platí daň i přírážky a že firmě platí pevné sazby za každý cent odveze-

ného tovaru, dospěl k úsudku, že jmenovaný akordant je samostatným podnikatelem a nikoliv zaměstnancem majitelky závodu. Toto právní hodnocení poměru akordantova nepříčí se hlediskům svrchu vytčeným.

Je to zejména skutečnost, že akordant platí majitelce lomu za vylámaný kámen a nikoliv tato jemu za práci s vylámaním kamene spojenou, jež poskytuje závěru žalovaného úřadu silnou oporu, zvláště, když v řízení správním nebyly uplatněny žádné podstatné momenty, jež by závěr tento činily pochybným.

Může tedy jíti již jen o to, zdali zjištění skutkových momentů, na nichž žal. úřad svůj závěr založil, netrpí některou z formálních vad, jež by podle § 6 zák. o ss mohl vésti ke zrušení nař. rozhodnutí. V té příčině sluší konstatovati, že stížnost nevytýká, že úřad měl při zkoumání sporné otázky hleděti ještě k jiným momentům v písemné smlouvě obsaženým, namítá toliko, že úřad nemohl skutečnosti, o něž se opírá, považovati za nesporné mezi stranami, a o ně jako o nesporné svůj výrok opřít, ježto v řízení o námitkách firmy Bratří G. mohla býti stranou pouze tato firma a nikoliv st-l, následkem čehož nemůže býti řeči o »nesporném přednesu stran«.

Výtce této nelze dáti za pravdu. V řízení o námitkách proti volbě do záv. výboru byla stranou nejen podatelka těchto námitek, firma Bratří G., nýbrž i členové a náhradníci záv. výboru, jichž se námitky proti volbě dotýkaly, neboť šlo o platnost jejich volby za funkcionáře záv. výboru. Právem proto přizval žal. úřad dnešního st-le k řízení o námitkách jako stranu, a st-l mohl a měl také v tomto řízení proti skutkovým tvrzením druhé strany se brániti. Z protokolu, sepsaného o jednání před rozhodčí komisí je patrné, že ani st-l, ani jiný člen záv. výboru se ani nepokusil skutečnosti dnešní zúčastněnou stranou tvrzené a smlouvou s akordantem B. doložené vyvrátiti. St-l dokonce podepsal protokol obsahující zjištění, že po stránce skutkové nebylo při jednání před rozhodčí komisí mezi stranami sporu. Za tohoto stavu věci mohl žal. úřad skutečnosti tehdejší st-lkou přednesené považovati za nesporné.

Tvrzení stížnosti, že výsledkem svědků bylo zjištěno, že dělníci, pracující pod B., byli do práce přijímáni, resp. z ní propouštěni správou závodu Bratří G., a že touto firmou byli i placeni, nemá ve spisech žádné opory, neboť podle protokolu, sepsaného o jednání před rozhodčí komisí jmenovaní nejen nebyli jako svědci slyšení, nýbrž také neučinili prohlášení onoho obsahu, jež stížnost tvrdí. — — —

Č. 10.318.

V á l e č n í p o š k o z e n c i : * Předpokladem nároku na důchod invalidní podle § 7 a nasl. zák. č. 142/20 není úplná a trvalá výdělečná neschopnost.

(Nález ze dne 1. února 1933 č. 1412.)

V ě c : Josef P. v L. (adv. Dr. Čeněk Brune z Prahy) proti ministerstvu sociální péče o důchod invalidní.

V ý r o k : S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t .